

ansøgerens asylsag efter § 7. Bestemmelsen foreslås indføjet som et nyt stk. 6 i udlændingelovens § 9.

4.4. Opsættende virkning med hensyn til asylansøgerens udrejsefrist i forbindelse med genoptagelsesbegøring samt klager til Folketingets Ombudsmand.

I den første delbetænkning har Per Sørensen-udvalget peget på, at der ligger nogle iøjnefaldende problemer i det, der kaldes efterbehandlingsfasen, som er den periode, der ligger efter, at der af Flygtningenævnet er truffet endelig afgørelse om afslag på asyl i henhold til udlændingelovens § 7 og eventuelt af Indenrigsministeriet truffet afgørelse om afslag på humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2.

Der er mulighed for at begære genoptagelse af såvel asylsagen som sagen vedrørende humanitær opholdstilladelse. Samtidig er der mulighed for at klage til Folketingets Ombudsmand over begge typer af afgørelser. Ofte indgives flere genoptagelsesansøgninger og klager til Folketingets Ombudsmand, og ekspeditionen af disse henvendelser vanskeliggøres og forsinkes ofte i betydelig grad som følge af, at henvendelserne er udfærdiget på ansøgerens eget sprog, og at der indgives f.eks. genoptagelsesansøgning og klage til ombudsmanden samtidig, eller at der indgives begøring om genoptagelse til forskellige myndigheder.

Efter den gældende praksis udsættes asylansøgerens udrejsefrist i de fleste tilfælde, medens der verserer en genoptagelsessag eller en ombudsmands-sag.

Efter udvalgets opfattelse er det et centralt problem, hvordan man hurtigere, end tilfældet er i dag, kan nå til en afslutning på den enkelte sag, når Flygtningenævnets henholdsvis Indenrigsministeriets afgørelse er truffet. Udvalget har i den forbindelse bemærket, at det er af helt afgørende betydning, at den tvangsmæssige udsendelse af asylansøgere, der har fået afslag på opholdstilladelse i Danmark og ikke udrejser frivilligt, sker hurtigt.

Udvalget angiver i delbetænkningen, at den absolute hovedregel efter udvalgets opfattelse bør være, at når Flygtningenævnet og eventuelt Indenrigsministeriet har truffet afgørelse, er der taget endelig stilling til, om en person kan gives opholdstilladelse i Danmark, og at vedkommende – såfremt der er givet afslag herpå – må udrejse.

Begøring om genoptagelse og indbringelse af afgørelser for Folketingets Ombudsmand bør efter udvalgets opfattelse have undtagelsens karakter, hvilket bør afspejles i de regler og i den praksis, der følges ved behandlingen heraf. Det er udvalgets opfattelse, at den gældende praksis vedrørende opsæt-

tende virkning i relation til behandling af genoptagelsesbegøring og klager til ombudsmanden i sig selv tilskynder til en vidtgående udnyttelse af disse muligheder.

4.4.1. Genoptagelsesbegøring.

Det forhold, at der i dag fremsættes mange begøring om genoptagelse både af asylsager og af sager, hvori der er givet afslag på humanitær opholdstilladelse, samt at det er endog ofte forekommende, at der fremsættes flere genoptagelsesbegøring i samme sag, anser udvalget for et væsentligt problem under hensyn til, at langt de fleste genoptagelsesbegøring ikke fører til et ændret resultat, men at asylansøgerens ophold i Danmark – således som praksis er i dag – i mange tilfælde forlænges i et ikke ubetydeligt tidsrum.

Udvalget har i den forbindelse anført, at man anser det for et grundlæggende problem, at et afslag på opholdstilladelse truffet af Flygtningenævnet eller Indenrigsministeriet ofte af asylansøgeren – og i nogle tilfælde af advokater – ikke betragtes som en endelig afgørelse, men blot som et mellemled, der følges op af begøring om genoptagelse eller af klage til Folketingets Ombudsmand.

Udvalget finder, at der er et betydeligt behov for at begrænse mulighederne for at misbruge genoptagelsesinstitutionen til blot at forlænge asylansøgerens ophold i Danmark.

Udvalget har på denne baggrund drøftet forskellige muligheder.

Efter udvalgets opfattelse bør der ikke indføres egentlige begrænsninger i den almindelige adgang til genoptagelse hverken i relation til asylsager eller i relation til sager vedrørende humanitær opholdstilladelse. Dels er det ikke muligt at angive kriterierne for sådanne begrænsninger, dels taler retssikkerhedshensyn imod en sådan ordning.

Udvalget har endvidere drøftet, om en rimelig og forsvarlig løsning ville være at foreslå, at der kun kan søges om genoptagelse af en sag een gang, et forslag der flere gange har været fremført i den offentlige debat. Retsvirkningen af en sådan ordning skulle i givet fald være, at der, uanset hvad der måtte fremkomme ved 2. genoptagelsesbegøring, ikke skulle tillægges begøringen opsættende virkning med hensyn til asylansøgerens udrejsefrist.

Udvalget har imidlertid fundet forslaget betænkeligt og har ikke villet anbefale det.

Derimod vil det efter udvalgets opfattelse bl.a. i lyset af de retssikkerhedsgarantier, der er indbygget i asylproceduren, være ubetænkeligt at lade udgangspunktet være, at en begøring om en sags genoptagelse ikke tillægges opsættende virkning med hensyn til